

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет центр заочної форми навчання
Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

“ ____ ” _____ 20__ року

Випускна робота бакалавра

з теми:

**Економічна ефективність зниження собівартості
продукції на прикладі ТОВ «НП «Енергомаш»»**

Виконав: студент 4 курсу, групи 4

Мороз Микита Віталійович

Напряму підготовки:

«Економіка підприємства»

Керівник:

К.е.н., доцент

Літвінов Олександр Сергійович

Одеса – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	6
1.1. Поняття та види собівартості	6
1.2. Класифікація витрат на підприємстві.....	14
1.3. Фактори і резерви зниження собівартості продукції підприємства....	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	34
2.1. Характеристика підприємства ТОВ «НП «Енергомаш»».....	34
2.2. Аналіз основних результатів діяльності ТОВ «НП «Енергомаш»»	39
2.3. Аналіз собівартості продукції ТОВ «НП «Енергомаш»»	55
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТОВ «НП «ЕНЕРГОМАШ»»	60
3.1. Зниження невиробничих витрат енергетичних ресурсів на ТОВ «НП «Енергомаш»»	60
3.2. Зниження умовно-постійних витрат за рахунок впровадження у виробництво нового виду продукції	65
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76

ВСТУП

Господарська діяльність підприємств передбачає в ході виконання господарських операцій споживання сукупності ресурсів, таких як інформаційні, трудові, фінансові, матеріальні, управлінські і т. Д., Необхідних для досягнення заданих цілей і рішення відповідних завдань.

Для досягнення високої ефективності при управлінні даним процесом необхідно детермінувати заходи по споживанню даних ресурсів, тобто прагнути до їх діалектичному єдності кількісних і вартісних характеристик, взаємопов'язаних між собою органічно. Ця дія необхідно виконувати для чіткого розмежування обсягу ресурсів, їх надлишку або дефіциту, які необхідні для виготовлення і продажу продукції цільового призначення, створення запасів і так далі.

Така інформація (про кількісний і якісний стан ресурсів) необхідна у всіх господарсько-виробничих операціях. Вона відображає, перш за все, співвідношення витрачених ресурсів з результатами ефективності виробленої на їх основі продукції. Такий стан ресурсів відображає поняття «витрати». Але дане поняття дуже тісно стикається з такими економічними категоріями, як «витрати», «собівартість», «витрати» - всі дані поняття характеризують використання ресурсів в процесі господарсько-виробничої діяльності.

Становлення і розвиток економічних категорій «витрати», «витрати», «витрати» і «собівартість» відбувалося за допомогою навчань зарубіжних і вітчизняних представників: І. В. Сергєєва, І. І. Веретенникова, В. В. Коршунова, В. Д. Грибова, В. П. Грузинова, Н. Л. Зайцева, А. С. Паламарчука, О. І. Волкова, В. К. Скляренко, О. К. Філатова, В. Я. Горфинкеля, В. І. Підлісний, В. Е. Керімова, К. Маркса та ін.

Мета роботи: дослідження теоретичних і прикладних засад формування собівартості різних рівнів на промисловому підприємстві, оцінка ефективності витрат на підприємстві та складових, що їх визначають.

Для досягнення головної мети дослідження необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити сутність собівартості продукції та витрат на виробництво і їх значення у поточної діяльності підприємства;
- дослідити теоретико-методологічні засади формування собівартості продукції, визначити види витрат на підприємстві;
- визначити склад витрат, дослідити джерела економії витрат на промисловому підприємстві;
- провести комплексний аналіз діяльності підприємства ТОВ «НП «Енергомаш»», оцінити ефективність використання різних видів ресурсів підприємства;
- оцінити рівень витрат на підприємстві, дослідити їх склад та структуру;
- на підставі проведеного аналізу собівартості на підприємстві ТОВ «НП «Енергомаш»» надати рекомендації щодо скорочення рівня витрат.

Об'єкт дослідження: ТОВ «НП «Енергомаш»».

Предмет дослідження теоретичні і прикладні аспекти формування, фінансування собівартості продукції підприємства.

Методичну базу випускної роботи складають монографічний метод дослідження наявних інформаційних і літературних джерел, наукових праць, методи фінансового аналізу: розрахунок і оцінка фінансових коефіцієнтів; економіко-математичні і статистико-аналітичні методи і прийоми: зведення і угруповання статистичних даних; аналіз рядів динаміки, прийом ланцюгових підстановок в факторному аналізі; сучасні методи управління оборотними коштами підприємства: управління поточними фінансовими потребами підприємства.

Інформаційну базу дослідження складають дані бухгалтерської і фінансової звітності підприємства, інформація з періодичних видань, монографії, наукові статті і підручники вітчизняних і зарубіжних фахівців у області фінансового менеджменту.

Результати дослідження можуть бути використані в поточній фінансовій діяльності підприємства з метою скорочення поточних витрат підприємства та зниження рівня собівартості продукції.

Випускна робота складається з вступу, основної частини, представленої трьома розділами, висновку, списку використаних джерел і додатків.

ВИСНОВКИ

Собівартість продукції є якісним показником, що характеризує виробничо-господарську діяльність підприємства. Собівартість відображає витрати підприємства на виробництво і збут продукції, виражені в грошовому вимірі. Крім цього, в собівартості як в узагальнюючому економічному показнику знаходять своє відображення всі сторони діяльності підприємства: ступінь технологічного оснащення виробництва і освоєння технологічних процесів; рівень організації виробництва і праці, ступінь використання виробничих потужностей; економічність використання матеріальних і трудових ресурсів і інші умови і чинники, що характеризують виробничо-господарську діяльність.

Для комплексного аналізу собівартості продукції застосовуються спеціальні показники, які дозволяють розраховувати і аналізувати витрати підприємства на весь обсяг виробленої товарної продукції, витрати на виробництво конкретного виду продукції, а також витрати підприємства на отримання кожного рубля виручки.

З метою спрощення розрахунків і для систематизації даних всі витрати підприємства класифікуються. Причому дана класифікація є універсальною для всіх промислових підприємств, можуть змінюватися лише деякі статті в залежності від спеціалізації підприємства.

Найбільш важливим моментом у вивченні такого показника, як собівартість є розгляд факторів, що впливають на показник і визначення основних напрямків щодо зниження собівартості. Від того, як вирішує підприємство дане питання залежить отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, зростання накопичень, економія трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Собівартість відображає велику частину вартості продукції і залежить від зміни умов виробництва і реалізації продукції. Тому істотний вплив на рівень витрат роблять техніко-економічні фактори виробництва. Це вплив проявляється в залежності від змін у техніці,

технології, організації виробництва, в структурі і якості продукції і від величини витрат на її виробництво. Звідси випливає, що виявлення резервів зниження собівартості має спиратися на комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства: вивчення технічного і організаційного рівня виробництва, використання виробничих потужностей і основних фондів, сировини і матеріалів, робочої сили, господарських зв'язків; а також всіх складових собівартості.

У ході роботи були встановлено: - визначити сутність собівартості продукції та витрат на виробництво і їх значення у поточної діяльності підприємства;

1. Собівартість продукції – це об'єктивна економічна категорія. Її існування зумовлене, насамперед, тим, що кожне підприємство повинно в рамках собівартості замінити ним ресурси, щоб безперервно продовжувати виробництво. Економічне значення собівартості полягає і в тому, що вона показує величину затрат підприємства на виробництво продукції.

2. У багатьох наукових працях представлена достатньо широка класифікація - опис витрат, що відображають їх багатогранність, що включає в себе як класифікацію витрат у фінансовому обліку, так і класифікацію за цільовим підходом в управлінському обліку, а також висвітлює додаткові класифікаційні ознаки. При цьому важливо відзначити, що специфіка діяльності підприємства, особливості технології та організації виробництва, асортимент продукції, що виробляється і завдання, які стоять перед менеджерами підприємства для ефективного управління витратами, вимагають індивідуального підбору тих класифікаційних ознак, які максимально допоможуть їх згрупувати для вирішення поставлених завдань і досягнення необхідних результатів.

3. Економічні чинники найповніше охоплюють всі елементи процесу виробництва - засоби, предмети праці і сама праця. Вони відображають основні напрями роботи колективів підприємств по зниженню собівартості: підвищення продуктивності праці, впровадження передової техніки і

технології, краще використання устаткування, здешевлення заготівлі і краще використання предметів праці, скорочення адміністративно-управлінських і други накладних витрат, скорочення браку і ліквідація непродуктивних витрат і втрат .

4. ТОВ "НП" Енергомаш"" спеціалізується на виготовленні, ремонті і модернізації складної компресорної техніки і запасних частин до неї. Основними споживачами даного устаткування і послуг є машинобудівна, нафтопереробна, цементна і хімічна промисловість, гірничодобувні і гірничопереробна підприємства, підприємства кольорової і чорної металургії. Надійність устаткування, що випускається Енергомаш дозволяє ефективно його використовувати підприємствам, які піклуються про економію електроенергії та зменшення чисельності обслуговуючого персоналу.

5. У 2018 р в зв'язку зі значним приростом продукції відбулася зміна показників в кращу сторону. Так, вартість основних фондів збільшилася на 20% в порівнянні з 2016 роком і склала 12933 тис. грн. Відбулося збільшення чисельності працівників на 4 особи або на 2% в порівнянні з 2016 роком. Збільшення чисельності виробничого персоналу пов'язано зі збільшенням обсягів виробництва в 2018 році.

6. Собівартість продукції зростає, що не заважає підприємству отримувати більший прибуток. Комерційні витрати в 2018-звітному році знизилися на 3553 грн. в порівнянні з 2016 роком, управлінські виросли на 10793; матеріальні витрати знизилися на 183 грн .; витрати на оплату праці зменшилися на 198 грн .; відрахування на соціальні заходи збільшилися на 407 грн. Амортизація зросла на 1699 грн.

7. Першим заходом, який пропонується до реалізації є захід спрямований на зниження невиробничих витрат енергії. В результаті реалізації заходу щодо заміни пальника, рівень витрат на 1 грн. реалізованої продукції зменшився на 0,2 коп., рівень собівартості зменшився 75,9 тис. грн. Термін окупності капітальних вкладень становить 0,53 року або 6,37 місяці.

8. Зниження умовно-постійних витрат за рахунок впровадження у виробництво нового виду продукції за рахунок впровадження нового виду продукції. Впровадження заходу дозволить підприємству підвищити обсяги реалізації на 5185 тис. грн. економія на умовно-постійних витратах дозволить скоротити витрати у розрахунку на 1 грн. РП на 3,3 копійки, що у відносному виразі становить 3,8%. Додаткові капітальні вкладення у засвоєння нової продукції будуть дорівнювати 1346 тис. грн., але за рахунок зростання прибутку підприємства на 2897,6 тис. грн. їх термін окупності становитиме 0,464 року.

9. Загалом у результаті впровадження двох запропонованих заходів загальний обсяг додаткових капітальних вкладень становить 1386,3 тис. грн. приріст прибутку за рахунок реалізації обох заходів становить 2977,1 тис. грн. Термін окупності додаткових капітальних вкладень $T_o = 1386,3 / 2977,1$ складе 0,466 роки. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції будуть дорівнювати 0,815 грн. на грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цал-Цалко Ю.С., Витрати підприємства: Навчальний посібник. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 656 с.
2. Осипов В.И., Экономика предприятия: Учебник. - Одесса «Маяк», 2005.-718с.
3. Мишин Ю.А. Управленческий учет: управление затратами и результатами производственной деятельности. Монография. М., «Дело и Сервис», 2002, 152 с.
4. Кучер В.А. Механізм оцінки ефективності виробництва продукції. «Вісник Хмельницького національного університета». Серія «Економічні науки». Том 1. ХНУ, 2016, 258 с.
5. Шегда А.В., Економіка підприємства: Навчальний посібник.- К.:Знання,2005.-431 с.
6. Податковий кодекс України. Електроний ресурс.
http://www.nibu.factor.ua/info/NKU_rozd/NKU_rozd3/
7. Типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 1996 р. № 473
8. Положение (стандарт) бухгалтерського учета 16 «Расходи» № 318 от 31.12.99 / Бухгалтерський учет: Хрестоматія - выпуск 7, июль, 2003.-226с.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати». Сборник нормативных документов № 2 (26) февраля 2000.
- 10.Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства: Навч. пос. – Київ: центр навчальної літератури, 2003. – 436 с.
- 11.Економічна енциклопедія. Електроний ресурс.
- 12.Вахрушина М.А. Бухгалтерский управленческий учет. – М.: Омега-Л; Высш. Школа., 2003 – 528с.
- 13.Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – 3тє вид. – К.:Лібра, 2016.-704 с.

- 14.Каверина О.Д. Управленческий учет: системы, методы, процедуры. - М.: Финансы и статистика, 2003. – 352с.
- 15.Жарикова Л.А. Управленческий учет: Учебное пособие. – Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2004. – 136с.
- 16.Шеремета А.Д. Управленческий учет: Учебное пособие. - М.: ФБК – Пресс, 2000. – 512с.
- 17.Горфинкель В.Я., Швандар В.А. Экономика предприятия: Учебник для вузов. – М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 718с.
18. Поповенко Н.С., Сухина Л.П. Бухгалтерский учет, анализ и аудит: Науковий журнал «Актуальні проблеми економіки» №12(90) – Киев. – 2018.
- 19.Мельник Л.,Карінцева О., Економіка підприємства: Конспект лекцій. Суми «Університетська книга», 2004.
- 20.Осипов В.І., Ягодзинский А.Й., Граждан В.Д., Никифоренко А.Т. Економіка підприємства: Практичний посібник. Одеса: Астропринт, 1998.-356с.
- 21.Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – 3-тє вид..- К.: Лібра,2016. – 704с.
- 22.Карпова Т.П. Управленческий учет. Учебник для вузов. – М.:Аудит, ЮНИТИ,1998. – 350с.
- 23.Сатубалдин С.С. Учет затрат на производство в промышленности. – М.: Финансы,1980. – 141с.
- 24.Костецька Н.І. Класифікація витрат як основа формування стратегії зниження витрат підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. – 2005.- №6.-Т.1. – 263с.
- 25.Керимов В.Э., Мишина Е.В. Управленческий учет и проблемы классификации затрат / Менеджмент в России и за рубежом. – 2002. №1 // www.mevriz.ru
- 26.Войтенко Т., Вороная Н. Усе про облік витрат на виробничому підприємстві.-Х.:Фактор, 2005. – 266с.

- 27.Покропивний С.Ф.,Економіка підприємства: Підручник-К.:КНЕУ, 2003.-608с.
- 28.Літвінов О.С. Фактори енергоємності продукції промислового підприємства: Монографія. Одеса, «Автограф», 2016, 243с.
29. Єгупов Ю.А., Управління витратами: Опорний конспект лекцій. Одеса.
- 30.Продиус Ю.И., Экономика предприятия: Учебное пособие. – Харьков: ООО «Одиссей». – 2017. – 416 с.
- 31.Івахненко В.М., Горбатюк М.І., Льовачкін В.Ф. “Економічний аналіз”, - навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни,- Київ, КНЕУ, 1999
- 32.Баканов М.И., Мельник М.В., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: Учебник. / Под ред. М.И. Бакнова. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 536с.
- 33.Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит". За заг. ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП "Рута" , 2003. – 680с.
- 34.Житна І.П., Таций І.В., Житний Є.П. Теорія економічного аналізу: Навчальний посібник. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2004. – 336с.
- 35.Хотинская Г.И., Харитонов Т.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия (на примере предприятия сферы услуг): Учебное пособие. – М.: Издательство "Дело и сервис", 2004. – 240с.
- 36.Шадрина Г.В., Богомолец С.Р., Косорукова И.В. Комплексный экономический анализ организации: Учебное пособие для вузов. М.: Академический Проект, Фонд "Мир", 2005. – 288с.